

κοιμάμαι

κοιμάμαι κ. **κοιμούμαι**, ρ. [<αρχ. κοιμῶμαι], κοιμάμαι. **1.** αδρανώς: «όλοι βγάζουν λεφτά με τη σέσουλα κι αυτός κοιμάται». **2.** δεν έχω ευστροφία, είμαι βραδύνους: «για να καταλάβει κάτι, πρέπει να του το πεις πολλές φορές, γιατί κοιμάται ο άνθρωπος». **3.** δεν αντιλαμβάνομαι τι συμβαίνει γύρω μου: «η γυναίκα του κάθε βδομάδα αλλάζει γκόμενο κι αυτός κοιμάται». **4.** χαλαρώνω την προσοχή μου: «μην κοιμάσαι, γιατί θα σου την κοπανήσει». **5.** (και για τα δυο φύλα) κάνω έρωτα, συνουσιάζομαι: «έχει κοιμηθεί μ' όλους τους άντρες της γειτονιάς || κοιμήθηκες ποτέ σου μ' αυτή τη γυναίκα;». (Λαϊκό τραγούδι: με ξυράφι θα χαράξω απόψε το κορμί μου για να έχω να θυμάμαι πως **κοιμήθηκες** μαζί μου). **6.** (στη νεοαργκό) είμαι σε ένα χώρο, ιδίως με ηλεκτρονικά ή άλλα παιχνίδια, για πολλές ώρες: «αν τον ψάχνεις, θα κοιμάται σίγουρα σε κείνο το μαγαζί με τα ηλεκτρονικά». **7.** στο γ' εν. αορ. **κοιμήθηκε**, (εκκλησ.) πέθανε: «τον προηγούμενο μήνα κοιμήθηκε ο γέροντας της μονής». (Λαϊκό τραγούδι: Έλα ξερίζωσ' την καρδιά μου σαν τον ανθό... Να μπω κι εγώ απ' το χώμα χάμου να **κοιμηθώ**). (Ακολουθούν 47 φρ.)

- από μέσα κοιμάσαι ή απ' έξω; συνηθίζεις να κοιμάσαι από την πλευρά του κρεβατιού που ακουμπάει στον τοίχο ή από την πλευρά του βλέπει προς το δωμάτιο; Στην περίπτωση που το κρεβάτι είναι στημένο στη μέση του δωματίου, η έξω πλευρά θεωρείται αυτή που βρίσκεται προς την μπαλκονόπορτα·

- απόψε με ποιον κοιμάμαι κι αύριο έρχεται ο άντρας μου, βλ. λ. [απόψε](#)·

- αυτός κοιμάται κι η τύχη του δουλεύει, βλ. λ. [τύχη](#)·

- γάτα που κοιμάται ποντικούς δεν πιάνει, βλ. λ. [γάτα](#)·

- κατά πώς έστρωσες, θα κοιμηθείς ή κατά πώς στρώσεις, θα κοιμηθείς, βλ. λ. στρώνω·

- κοιμάμαι, βαθιά, βλ. λ. βαθύς·

- κοιμάμαι βαριά, βλ. λ. βαρύς·

- κοιμάμαι ελαφρά, βλ. λ. ελαφρός·

- κοιμάμαι ήσυχος, βλ. λ. [ήσυχος](#)·

- κοιμάμαι και ξυπνάω, βλ. λ. [ξυπνώ](#)·

- κοιμάμαι με άντρα, (για γυναίκες) βλ. λ. [άντρας](#)·

- κοιμάμαι με γυναίκα, (για άντρες) βλ. λ. γυναίκα·

- κοιμάμαι στα σανίδια, βλ. λ. [σανίδι](#)·

- κοιμάται κι ονειρεύεται, βλ. λ. [ονειρεύομαι](#)·

- κοιμάται μ' ανοιχτά τα μάτια ή κοιμάται με τα μάτια ανοιχτά, βλ. λ. μάτι·

- κοιμάται με τα ρούχα, βλ. λ. ρούχο·

- κοιμάται με τις κότες, βλ. λ. [κότα](#)·

- κοιμάται με το ένα μάτι ανοιχτό, βλ. λ. μάτι·

- κοιμάται όρθιος, βλ. λ. [όρθιος](#)·

- κοιμάται σαν αγγελούδι ή κοιμάται σαν τ' αγγελούδι, βλ. λ. [αγγελούδι](#).
- κοιμάται σαν αρνάκι ή κοιμάται σαν τ' αρνάκι, βλ. λ. [αρνάκι](#).
- κοιμάται σαν αρνί ή κοιμάται σαν τ' αρνί, βλ. λ. [αρνί](#).
- κοιμάται σαν βόδι ή κοιμάται σαν το βόδι, βλ. λ. [βόδι](#).
- κοιμάται σαν ζώο ή κοιμάται σαν το ζώο, βλ. λ. ζώο.
- κοιμάται σαν κούτσουρο, βλ. λ. [κούτσουρο](#).
- κοιμάται σαν πουλάκι ή κοιμάται σαν το πουλάκι, βλ. λ. [πουλάκι](#).
- κοιμάται σαν πουλί ή κοιμάται σαν το πουλί, βλ. λ. πουλί.
- κοιμάται τον αξύπνητο, βλ. λ. [αξύπνητος](#).
- κοιμάται τον ύπνο του δικαίου, βλ. λ. [ύπνος](#).
- κοιμάται του καλού καιρού, βλ. λ. [καιρός](#).
- κοιμήθηκα νέος και ξύπνησα γέρος, βλ. λ. [γέρος](#).
- κοιμήθηκε φτωχός και ξύπνησε πλούσιος, βλ. λ. πλούσιος.
- κοιμήσου ήσυχος, βλ. λ. [ήσυχος](#).
- μ' αυτό το πλευρό να κοιμάσαι, βλ. λ. [πλευρό](#).
- με ανώτερό σου κάτσε και νηστικός κοιμήσου, βλ. λ. ανώτερος.
- με παπά κοιμήθηκες; βλ. λ. [παπάς](#).
- με τις κότες ξυπνά, με τις κότες κοιμάται, βλ. λ. [κότα](#).
- με (το) στραβό αν (σαν) κοιμηθείς, το πρωί θ' αλληθωρίζεις, βλ. λ. [στραβός](#).
- μήπως κοιμάμαι κι ονειρεύομαι; βλ. λ. [ονειρεύομαι](#).
- ντύσου, γδύσου, χέσε, φάε και κοιμήσου, λέγεται για άτομο που αδρανεί εντελώς, που δεν έχει κανένα ιδανικό στη ζωή του: «απ' τη μέρα που του 'πесе μια μεγάλη κληρονομιά, είναι ντύσου, γδύσου, χέσε, φάε και κοιμήσου».
- ο καλόγερος κοιμάται κι ο Θεός του μαγειρεύει, βλ. λ. [Θεός](#).
- όποιος δουλεύει σαν δούλος, κοιμάται σαν αφέντης, βλ. λ. [αφέντης](#).
- όποιος κοιμάται με τους σκύλους, σηκώνεται με ψύλλους, βλ. λ. [σκύλος](#).
- όπως έστρωσες, θα κοιμηθείς ή όπως στρώσεις, θα κοιμηθείς, λέγεται σε κάποιον που υφίσταται τις συνέπειες των ενεργειών, των πράξεών του: «όταν οι άλλοι διάβαζαν, εσύ έτρεχες στις ακρογιαλιές, τώρα να μην παραπονιέσαι που αυτοί μπήκαν στο πανεπιστήμιο κι έμεινες απ' έξω, γιατί όπως έστρωσες, θα κοιμηθείς». (Λαϊκό τραγούδι: μ' όλη τη φτώχεια μου σε πήρα να σε σώσω κι από τον κόσμο τον κακό να σε γλιτώσω· τώρα να φύγεις· και μη παραπονεθείς, γιατί **όπως έστρωσες έτσι θα κοιμηθείς**). Συνών. όπως έστρωσες θα πλαγιάσεις ή όπως στρώσεις, θα πλαγιάσεις / ό,τι πράξεις, θα εισπράξεις.

- όταν πεινάει η αλεπού, κάνει πως κοιμάται, βλ. λ. [αλεπού](#).
- όρθιος κοιμάται, ξενοδοχείο πληρώνει, βλ. λ. [ξενοδοχείο](#).
- όταν ο Θεός μοίραζε μυαλά, αυτός κοιμόταν, βλ. λ. [Θεός](#).
- ποτέ σου μην ξυπνάς λιοντάρι που κοιμάται, βλ. λ. [λιοντάρι](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας